

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
"_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 7001001- Təhsilin nəzəriyyəsi və tarixi

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət (Magistratura)

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Təhsil siyasəti və strategiyaları

Proqram: Lənkəran Dövlət Universitetinin, "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli №01 sayılı iclas protokolu ilə təsdiq edilmişdir

Kodu: MİF- B01.05

Tədris ili: I (2025-2026) Semestr: I

Tədris yükü. Ümumi-180 saat. Auditoriya - 45 saat (30 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: dos.Şikar Əli oğlu Hüseynov

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov k. 19

E-mail ünvanı: shikar_huseynli@mail.ru

III.Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

- 1.Əhmədov H.H Azərbaycan təhsilinin inkişafı strategiyaları, Bakı müəllim, 2010
2. Mərdanov Azərbaycan təhsil tarixi, Bakı, Təhsil, 2012
- 3.Azərbaycanda təhsil siyasəti., Bakı ,Təhsil ,2005
- 4.Mərdanov. Azərbaycan təhsili dünən, bu, gün, sabah Bakı ,Təhsil ,2006
- 5.mehrabov.Azərbaycan təhsilinin müasir problemləri

Əlavə ədəbiyyat:

- 1.Ş.Əsgərov Azərbaycan təhsili dünən, bu, gün, sabah Bakı ,Təhsil ,2003
- 2.Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası.Bakı, 2013
- 3.A.Süleymanova Təhsilin əsasları Bakı ,Təhsil ,2014

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Ümumi pedaqogikanın nəzəri əsasları kursunun tədrisində müasir Azərbaycan Respublikasının Milli təhsil siyasəti, təhsil sistemində pedaqoji elmlərin o cümlədən pedaqogika elminin rolu izah edilir; didaktikanın və təhsilin idarə olunmasının nəzəri məsələləri və yeni təlim strategiyaları; şəxsiyyətin inkişafı və formalaşmasının müasir problemləri; pedaqoji tədqiqatları metodologiyası və metodları; təhsilin məzmununun nəzəri məsələləri ilə əlaqədar elmi-metodik materiallar çatdırılır.

Kursun öyrənilməsi dairəsində magistrantlarda fənnin tədrisində pedaqogikanın nəzəri məsələləri, müəllimin pedaqoji fəaliyyəti, pedaqoji prosesin təşkili,pedaqoji innovasiyaların tədqiqi və tətbiqi istiqamətində nəzəri biliklər formalaşdırılır.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakı kimidir:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu açə bilir.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı yaxşı başə düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərəkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır.

- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə, tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

Ümumi balların cəmi	Qiymət (sözlə)	Hərflə
91 - 100	əla	(A)
81 – 90	çox yaxşı	(B)
71 - 80	yaxşı	(C)
61 - 70	kafi	(D)
51 - 60	qənaətbəxş	(E)
51- baldan aşağı	qeyri-kafi	(F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X .Təqvim-mövzu planı: Mühazirə - 30 saat; seminar - 15 saat.

№	Keçilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	Mövzu 1. Azərbaycanda təhsilin inkişaf tarixinə nəzər 1.İslamın yayıldığı dövrdə Azərbaycanda təhsil 2.XII-XVIII əsrlərdə Azərbaycanda təhsil 3.XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanda təhsil Mənbə: [1;3;4;5]	2	2	
2	Mövzu 2. Azərbaycanda təhsil siyasəti və aparılan islahatların məzmunu 1.Azərbaycan Respublikasında kurikulum siyasəti,onun mahiyyəti və məzmunu 2.Heydər Əliyevin təhsil sahəsində fəaliyyət istiqamətləri 3.Kurikulumunun növləri və prinsipləri Mənbə: [3;5;6]	2		
3	Mövzu 3. Azərbaycan təhsili müstəqillik dövründə 1.Təhsil siyasəti,isləhatlar və yeni yanaşmalar 2.Təhsilin inkişaf strategiyası və əsas hədəflər 3.Heydər Əliyevin təhsil-tərbiyə haqqında ideyaları Mənbə: [6;7;8]	2	2	
4	Mövzu 4. Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu,təhsil siyasətinin əsas prinsipləri 1.Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu və onun məzmunu 2.Dövlətin təhsil siyasətinin prinsipləri Mənbə: [3;4;5]	2		
5	Mövzu 5. Azərbaycanda milli kurikulum sənədi,onun məzmunu,dərslik siyasəti 1.İbtidai siniflərdə milli kurikulumun məzmunu 2.Ümumi təhsil məktəblərində yeni dərsliklərin hazırlanması və tərtibi prinsipləri 3.Dərsliklərin tərtibinə verilən pedaqoji tələblər Mənbə: [1;5;6;9]	2	2	
6	Mövzu 6. Müasir təhsil strategiyaları 1.Təhsilin inkişafı üzrə dövlət strategiyası sənədi və onun məzmunu 2.Strategiyanın əsas istiqamətləri Mənbə: [1;5;6;8]	2		
7	Mövzu 7. Azərbaycan Respublikasında fasiləsiz pedaqoji təhsilin və müəllim hazırlığının əsas istiqamətləri 1.Fasiləsiz təhsil anlayışı və onun mahiyyəti 2.Pedaqoji kadr hazırlığı və onun əsas istiqamətləri Mənbə: [1;3;6]	2	2	
8	Mövzu 8. Azərbaycanda ali təhsilin inkişaf perspektivləri 1.Azərbaycanda ali təhsilin inkişaf tarixi 2.Azərbaycanda ali təhsilin mərhələləri və onun məzmunu Mənbə: [3;5;6]	2		
9	Mövzu 9. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil məktəblərində aparılan islahatların məzmunu 1.Ümumi təhsil sistemində aparılan islahatların məzmunu 2.Ümumi təhsil məktəbləri,mərhələləri,məqsədi və vəzifələri 3.Qiymətləndirmənin səviyyələri və növləri 4.Ümumitəhsil sistemində qiymətləndirmə konsepsiyası sənədi və onun məzmunu	2	2	
10	Mövzu 10. Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil sahəsində aparılan islahatların məzmunu	2		

	1.Azərbaycanda məktəbəqədər təhsilin inkişaf tarixi 2.Məktəbəqədər təhsilin kurikulumu,onun məzmunu 3.Məktəbəqədər təhsil haqqında qanun,onun məzmunu Mənbə: [1;5;6;7]			
11	Mövzu 11. Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində islahat proqramı,onun məzmunu 1.İslahat proqramının məqsədi və vəzifələri 2.İslahat proqramının əsas mərhələləri və istiqamətləri Mənbə: [1;5;6;7]	2	2	
12	Mövzu 12. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə dövlət strategiyası sənədi,onun məzmunu 1.Strategiyanın əsas istiqamətləri 2.Strategiyanın məzmunu və əhatə etdiyi məsələlər Mənbə: [1;3;5]	2		
13	Mövzu 13. Baloniya prosesi,onun mahiyyəti və məzmunu 1.Baloniya prosesi ali təhsilin inkişafında mühüm mərhələ kimi 2.Azərbaycanda kredit sistemi,onun təşkili və məzmunu Mənbə: [3;5;6;7]	2	2	
14	Mövzu 14. Azərbaycanda distant təhsil və onun məzmunu 1.Distant təhsil anlayışı,onun məzmunu 2.Distant təhsilin tətbiqi məsələləri Mənbə: [1;5;7;9]	2		
15	Mövzu 15. Azərbaycanda yaşlıların təhsili problemi 1.Yaşlıların təhsili problemi,onu aktual edən səbəblər 2.yaşlıların təhsili ilə bağlı aparılan işlərin məzmunu	2	1	
	Cəmi: 45 saat	30 s.	15 s.	

IX. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Təlim nəticəsində magistrantların əldə etməli olduqları bacarıq və vərdisləri:

- elmi-tədqiqat sahəsi üzrə məqsəd və vəzifələrin, obyekt və predmetin, elmi-nəzəri və elmi-praktik araşdırmaların əhəmiyyəti, elmi hipotezin müəyyənləşdirilməsinin elmi-metodik əsaslarının üzə çıxarılması;
- tədqiqatın metodologiyasını müəyyənləşdirə bilmək;
- müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə; konkretləşdirmə, tənqidi yanaşma, ziddiyyətləri görmə bacarığı;
- müstəqil elmi fərziyyə yürüdə bilmək və nəticə çıxara bilmək;
- təhlil etmə bacarıq və vərdislərinin formalaşdırılması;

X. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Qədim dövrlərdən başlayaraq Azərbaycanda təhsil tarixinin inkişaf istiqamətlərinin ayrı-ayrı tarixi dövrlərdə təhsil sahəsində baş verən yenilikləri mənimsəyir, yeni tipli tədris müəssisələrinin fəaliyyəti ilə tanış olur, bu sahədə çalışan pedaqoji fikir nümayəndələrinin ideyalarından bəhrələnir.
- Azərbaycan dövlətinin təhsil siyasəti haqqında məlumat əldə edir, təhsil sisteminin quruluşu və prinsipləri, müstəqillik dövründə təhsildə baş verən yenilikləri mənimsəyir, müasir təhsil konsepsiyaları ilə tanış olur.
- Azərbaycanda fasiləsiz təhsil və müəllim hazırlığının inkişaf perspektivləri haqqında biliklər əldə edir, müəllimin hansı peşə və şəxsi keyfiyyətlərə malik olmasını və onu əməli işində tətbiq etməyi bacarır və mənimsəyir.
- Azərbaycanda təhsil sisteminin müxtəlif səviyyəsində baş verən yeniliklərlə, konsepsiyalarla, əsasnamələrlə, dövlət proqramları ilə, sərəncamlarla, qanunlarla tanış olur, baş verən yenilikləri izləyir.
- Müasir təhsil strategiyalarının, texnologiyalarının mahiyyətini mənimsəyir, onları praktiki fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarır, bu sahədə dünya təcrübəsindəki yeniliklərdən bəhrələnir.
- Dərslik siyasəti, inteqrasiya əsrinin meyarları, mövcud olan prinsiplər, problemlər, perspektivlər haqqında elmi-nəzəri məlumatlara, yeniliklərə malik olur.

XII. İmtahan sualları

- 1.İslamın yayıldığı dövrdə Azərbaycanda təhsil
- 2.XII-XVIII əsrlərdə Azərbaycanda təhsil
- 3.XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanda təhsil
- 4.Azərbaycan Respublikasının kurikulum siyasəti,onun mahiyyəti və məzmunu
- 5.Təhsil siyasəti, islahatlar və yeni yanaşmalar
- 6.Təhsilin inkişaf strategiyası və əsas hədəflər
- 7.Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu və onun məzmunu
- 8.Dövlətin təhsil siyasətinin əsas prinsipləri
- 9.İbtidai siniflərdə milli kurikulumun məzmunu
- 10.Ümumi təhsil məktəblərində yeni dərsliklərin hazırlanması və tərtibi prinsipləri
- 11.Təhsilin inkişafı üzrə dövlət strategiyası sənədi və onun məzmunu
- 12.Strategiyanın əsas istiqamətləri
- 13.Fasiləsiz təhsil anlayışı və onun mahiyyəti
- 14.Pedagoji kadr hazırlığı və onun əsas istiqamətləri
- 15.Azərbaycanda ali təhsilin inkişaf tarixi

16. Azərbaycanca ali təhsil və onun mərhələləri
17. Ümumi təhsil sistemində aparılan islahatların məzmunu
18. Azərbaycanca məktəbəqədər təhsilin inkişaf tarixi
19. Məktəbəqədər təhsilin kurikulumu və onun məzmunu
20. Məktəbəqədər təhsil haqqında qanun və onun məzmunu
21. Təhsil sahəsində islahat proqramı, onun məzmunu və əsas mərhələləri
22. Baloniya prosesi, onun mahiyyəti və məzmunu
23. Ali məktəbdə kredit sistemi, onun təşkili və məzmunu
24. Distant təhsil anlayışı və onun məzmunu
25. Azərbaycanda yaşlıların təhsili problemi (androqogika) və onlarla aparılan işlərin məzmunu
26. Ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə konsepsiyası sənədi və onun məzmunu
27. Qiymətləndirmənin səviyyələri və növləri
28. Müasir dövrdə dərsliklərin tərtibinə verilən pedaqoji tələblər
29. Kurikulumunun növləri və prinsipləri
30. Heydər Əliyevin təhsil-tərbiyə haqqında ideyaları

XII. Kollokvium sualları

I Kollokvium sualları

1. İslamın yayıldığı dövrdə Azərbaycanda təhsil
2. XII-XVIII əsrlərdə Azərbaycanda təhsil
3. XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanda təhsil
4. Azərbaycan Respublikasının kurikulum siyasəti, onun mahiyyəti və məzmunu
5. Təhsil siyasəti, islahatlar və yeni yanaşmalar
6. Təhsilin inkişaf strategiyası və əsas hədəflər
7. Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu və onun məzmunu
8. Dövlətin təhsil siyasətinin əsas prinsipləri
9. İbtidai siniflərdə milli kurikulumun məzmunu
10. Ümumi təhsil məktəblərində yeni dərsliklərin hazırlanması və tərtibi prinsipləri

II Kollokvium sualları

1. Təhsilin inkişafı üzrə dövlət strategiyası sənədi və onun məzmunu
2. Strategiyanın əsas istiqamətləri
3. Fasiləsiz təhsil anlayışı və onun mahiyyəti
4. Pedaqoji kadrların hazırlığı və onun əsas istiqamətləri
5. Azərbaycanda ali təhsilin inkişaf tarixi
6. Azərbaycanda ali təhsil və onun mərhələləri
7. Ümumi təhsil sistemində aparılan islahatların məzmunu
8. Azərbaycanda məktəbəqədər təhsilin inkişaf tarixi
9. Məktəbəqədər təhsilin kurikulumu və onun məzmunu
10. Məktəbəqədər təhsil haqqında qanun və onun məzmunu

“Təhsil siyasəti və strategiyaları” fənninin sillabusu 7001001- Təhsilin nəzəriyyəsi və tarixi ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və təhsil proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol № 01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. Ş.Ə. Hüseynov

Kafedra müdiri:

dos. A.X. Əliyev